

Edyta Pikutin

Studenckie Koło Naukowe Teorii i Metodyki

Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku

- opiekun naukowy dr Dorota Kozłowska, prof. WSWFiT

NABYWANIE KOMPETENCJI POPRZEZ UCZESTNICTWO W WYBRANYCH IMPREZACH REKREACYJNO-KULTURALNYCH W SKANSENIE BIAŁOSTOCKIEGO MUZEUM WSI

Streszczenie

Celem artykułu było oszacowanie wartości edukacyjnych wybranych festynów i imprez rekreacyjnych odbywających się na terenie Białostockiego Muzeum Wsi. Dzięki zastosowanym technikom i narzędziom badawczym opisano procesy realizacji poszczególnych wydarzeń, które miały miejsce w skansenie. Do realizacji celu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Aby scharakteryzować wybrane imprezy opisane w pracy, posłużono się techniką analizy dokumentów źródłowych, a także ankietą w celu oszacowania kompetencji nabywanych podczas wybranych imprez. Badania miały charakter pilotażowy i wykazały, iż najlepiej kształtowane były kompetencje osobowościowe, zaś na najniższym poziomie kształtowane były kompetencje społeczne. Różnice w wynikach były nieznaczne - co oznacza, że przedsięwzięcia w skansenie pozwalają na zdobycie różnorodnych umiejętności wykorzystywanych w życiu codziennym.

Wstęp

Muzea o charakterze rolniczym i kulturowym, organizujące liczne imprezy oparte o tradycje regionu posiadają ogromną wartość kulturową i przyczyniają się do popularyzacji określonego obszaru (Biernacka, 2013). Wiele imprez organizowanych w skansenach, często na wolnym powietrzu za główny cel obiera formę edukowania młodzieży i dorosłych. Edukowanie oparte jest o czynne uczestnictwo w organizowanych przedsięwzięciach. Rodzaje tych imprez mogą mieć charakter kulinarny (Orłowski, Woźniczko, online: 10.03.2015), obrzędowy, związany z tradycjami mniejszości narodowych na określonym obszarze itp. Taką też funkcję spełnia Skansen Białostockiego Muzeum Wsi koło Białegostoku.

Skansen Białostockiego Muzeum Wsi zajmuje 27 hektarowy teren, na którym rozmieszczono ponad 30 obiektów zabytkowych. W skansenie znajdują się stare chałupy i stodoły, różnego rodzaju wiatraki, dwory, spichlerze i inne budynki

związane z tradycją budownictwa wielokulturowego Podlasia. Skansen położony jest w miejscowości Osowicze, jednak niektórzy mylnie interpretują jego położenie z pobliskim Wasilkowem i wielkość skansenu (Zakrzewska, 2011).

Imprezy odbywające się w skansenie Białostockiego Muzeum Wsi opisane poniżej mają charakter cykliczny. Do wielu przedsięwzięć organizowanych w skansenie można zaliczyć te, które odbywają się cyklicznie i jednorazowo. Wśród cyklicznych bardzo popularne są: „Podlaskie ziołami pachnące”, „Dożynki w skansenie”, „Sobótka w skansenie”, „Zielone świętki”, „Smaki Podlasia”, „Festiwal zespołów folklorystycznych”. Uczestnictwo w tego typu przedsięwzięciach pozwala na poznanie ludowych tradycji oraz życia codziennego na wsi z okresu XIX i początku XX wieku.

Warto wspomnieć również o leśnej bimbrowni znajdującej się na terenie skansenu. Ta ekspozycja powstała dzięki przekazaniu oryginalnego sprzętu przez policję. Urządzenia zarekwirowano osobom zajmującym się nielegalną produkcją alkoholu. Kompletne wyposażenie działającej w skansenie bimbrowni doskonale współgra z pełnym zieleni otoczeniem. Należy podkreślić, iż jest to jedyna taka ekspozycja w kraju (www.bialostockiemuzeumwsi.pl, 11.03.2015). Powyżej opisane możliwości, jakie oferuje skansen pozwalają na uczenie się nowych umiejętności, pozyskiwanie wiedzy, kształtowanie nawyków, czyli nabywania kompetencji wykorzystywanych w różnorodnych sytuacjach życiowych. Pojęcie kompetencja pojawiło się w Stanach Zjednoczonych w latach 70-tych. W Polsce od lat 90-tych XX wieku pojęcie to oznacza nabywanie wiedzy i umiejętności. Wśród wielu definicji kompetencji, można przytoczyć zmodyfikowaną definicję pilota wycieczek: „kompetencje to wiedza, umiejętności i nawyki umożliwiające rozwiązywanie problemów w trakcie czynności codziennych w zmiennych warunkach i sytuacjach” (Kozłowska, 2014). Nabywanie umiejętności jest procesem ciągłym związanym z uczeniem się przez całe życie. Uczestnictwo w warsztatach, inscenizacjach kulturowych, imprezach rekreacyjnych, także jest formą edukowania przez całe życie. W zależności od tego czego doświadczymy i jakie emocje pojawią się w trakcie uczestnictwa w określonych działaniach, pozyskujemy pewną wiedzę i umiejętność odtwarzania zdarzeń lub modyfikacji odtwarzania zdarzeń w zależności od potrzeby i sytuacji, która spotyka nas w życiu codziennym. Trudno jest jednak określić, jakich umiejętności możemy nauczyć się w określonym działaniu. Można przypuszczać, że tak jak nauczyciel stawia cele zajęć i efekt tych zajęć poprzez nabycie kompetencji, tak i organizator imprezy stawiając cele przedsięwzięcia mógłby ogólnie określić, jakie wartości i kompetencje zdobędzie uczestnik takiej formy edukacji poprzez podpatrywanie, czynne uczestnictwo i odtwarzanie. Z powyższego wynika problem związany z tym, jakie kompetencje i na jakim poziomie można nabyć poprzez uczestnictwo w wybranych przedsięwzięciach na terenie Białostockiego Muzeum Wsi.

Charakterystyka wybranych imprez

Podlaskie ziołami pachnące

Głównym celem tej imprezy jest promocja zespołów folklorystycznych z obszaru Podlasia, które prezentują autentyczny folklor oraz upowszechnianie tradycji pszczelarskich i zielarskich województwa podlaskiego. Na festynie można poznać zastosowanie ziół w ludowym leczeniu, spróbować kulinarnych wyrobów regionalnych, w szczególności miodów, nalewek i ziół (Charytoniuk i in., 2009).

Dożynki w skansenie

Festyn dożynkowy ma na celu przypomnienie dawnych zwyczajów, obrzędów i wierzeń żniwnych, znanych w różnych zakątkach regionu podlaskiego. W trakcie wydarzenia odbywają się prezentacje zwyczajów i obrzędów związanych ze żniwami oraz dożynkami z obszaru północno-wschodniej Polski. Są to między innymi pokazy żęcia sierpem i koszenia, wiązania i oborywania przepiórki, a także przemarsz orszaku żniwnego do dworu w wykonaniu zespołów obrzędowych (Charytoniuk i in., 2009).

Sobótka w skansenie

Jest kolejnym festynem etnograficznym organizowanym przez Białostockie Muzeum Wsi. Uczestnicząc w tym wydarzeniu można obejrzyć słowiańskie i litewskie obrzędy i zwyczaje związane z nocą świętojańską. Panny mogą nauczyć się wicia wianków z polnych kwiatów, jak również wziąć udział w konkursie, który polega na poszukiwaniu paproci wraz z innymi uczestnikami przedsięwzięcia (www.bialostockiemuzeumwsi.pl, 14.03.2015).

Zielone świątki

To prezentacja zwyczajów zielonoświątkowych. Odgrywane jest widowisko „Królowa pól”, które polega na wyborze z grupy dziewcząt „królowy”, ubieranie jej w wieniec i białe szaty, a następnie w otoczeniu mężczyzn jest ona wprowadzana wzdłuż granic wiejskich pól. Dawniej wierzono, że przyniesie to urodzaj. Zgodnie z tradycją, wnętrza zabytkowych chałup ozdabiane są zielonymi gałązkami brzozy i liśćmi tataraku (Charytoniuk i in., 2009).

Smaki Podlasia

Ta cykliczna impreza, ukazując tradycyjną kuchnię Podlasia, ma również za zadanie zaprezentować ogromne zróżnicowanie spożywanych niegdyś potraw, surowców z jakich powstawały i nazewnictwa z nimi związanego. Podczas wydarzenia odbywają się pokazy wędzenia, degustacja i sprzedaż wędzonych wędlin połączone z konkursem na najlepszą wędzonkę, także pokazy rzemiosła ludowego i prac gospodarskich oraz tradycyjne tłoczenie oleju w młynie. W Skansenie pojawiają się wówczas tłumy (Charytoniuk i in., 2009).

Festiwal zespołów folklorystycznych

Celem festiwalu jest prezentacja zespołów folklorystycznych działających przede wszystkim w województwie podlaskim i ukazanie możliwie pełnego zróżnicowania terytorialnego, etnicznego, narodowościowego oraz religijnego folkloru muzycznego regionu. Przegląd promuje rozwój kultury ludowej, tej w wydaniu tradycyjnym, jak i stylizowanym, twórczość profesjonalną oraz amatorski ruch artystyczny (Charytoniuk i in., 2009).

Materiał i metoda

Przeprowadzone badania miały na celu oszacowanie poziomu kompetencji nabywanych poprzez uczestnictwo w sześciu głównych przedsięwzięciach organizowanych przez skansen: Podlaskie ziołami pachnące, Dożynki w skansenie, Sobótka w skansenie, Zielone świątki, Smaki Podlasia, Festiwal zespołów folklorystycznych.

W formie hipotezy ogólnej założono, że podczas imprez organizowanych w skansenie na najwyższym poziomie będą kształtowane kompetencje kreatywności i twórczości.

W pracy sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Na jakim poziomie uczestnicy imprez w skansenie kształtują kompetencje w wybranych grupach kompetencyjnych?
2. Które grupy kompetencyjne są kształtowane na najwyższym, a które na najniższym poziomie?

Do realizacji celu posłużono się wybranymi kompetencjami przedstawionymi w artykule dotyczącym kształtowania kompetencji poprzez turystykę (Kozłowska, 2008; Kozłowska i in., 2013). Kompetencje podzielono na cztery grupy: prozdrowotne, osobowościowe, społeczne, kreatywności i twórczości. W każdej grupie do badań zaproponowano dziesięć kompetencji szczegółowych.

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z zastosowaniem technik badawczych w postaci ankiety do oszacowania poziomu wartości edukacyjnych imprez organizowanych w Skansenie Białostockiego Muzeum Wsi. Kwestionariusz ankiety podzielono na cztery grupy kompetencyjne: osobowościowe; kreatywności i twórczości; prozdrowotne; społeczne. W kwestionariuszu ankiety zawarto łącznie 40 kompetencji szczegółowych. Zadaniem badanych była ocena kompetencji w oparciu o trzy poziomy zmodyfikowanej skali Likerta stosowane w pomiarze kompetencji w usługach hotelarskich i turystyczno-rekreacyjnych: nabywam na poziomie niskim lub wcale; nabywam na poziomie dobrym; nabywam na poziomie bardzo dobrym (Kozłowska, 2014).

Do badań przystąpiło 21 respondentów, w tym 10 kobiet i 11 mężczyzn uczestniczących w imprezach organizowanych w Skansenie Białostockiego Muzeum Wsi w Osowiczach k/Białegostoku. Były to osoby w wieku od 21 do 42

lat spędzające aktywnie czas wolny, rozwijające się poprzez turystykę. Badania miały charakter pilotażowy.

Wyniki

Nabywanie kompetencji osobowościowych

Badania wykazały, że kształtowanie szacunku do przyrody i środowiska naturalnego oraz nauka utrzymania organizmu w dobrym nastroju kształtowane były poprzez uczestnictwo w imprezach przez 66,7% respondentów na poziomie bardzo dobrym i dobrym w opinii 1/3 badanych (33,3%).

Nieco mniej niż połowa badanych (47,6%) podała, że poprzez uczestnictwo w imprezach bardzo dobrze uczyły się wykazywać własną inicjatywę w zakresie rekreacji, zaś 52,4% oszacowała, że uczy się tej umiejętności na poziomie dobrym.

Takie same wyniki zauważono w przypadku kompetencji dążenia do dojrzałej samorealizacji oraz stosowania się do zasad *savoir - vivre*. W przypadku tych dwóch kompetencji badani w 4,8% oszacowali, że imprezy w skansenie nie sprzyjają lub sprzyjają w minimalnym zakresie nauce tych umiejętności. Badani w 52,4% ocenili, że uczestnictwo w przedsięwzięciach w skansenie pozwalało na kształtowanie kompetencji na poziomie dobrym i bardzo dobrym (42,9% respondentów).

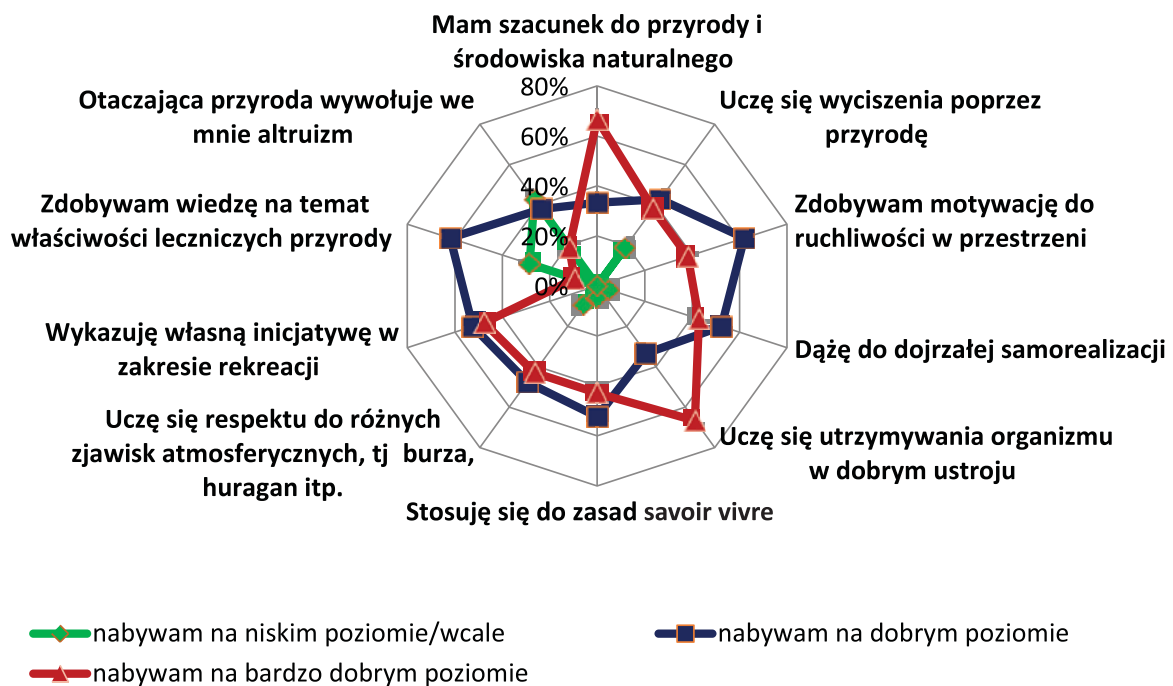
Badani w 42,9% bardzo dobrze uczyli się respektu do różnych zjawisk atmosferycznych (burza, huragan). Badani w 47,6% wskazali, że uczyli się tej umiejętności na poziomie dobrym i minimalnym (9,5%).

Imprezy w skansenie bardzo dobrze (w ocenie 38,1%) i dobrze (61,9%) motywują do ruchliwości w przestrzeni.

Dzięki imprezom w skansenie badani bardzo dobrze (38,0%) i dobrze (42,9%) uczą się wyciszenia poprzez przyrodę. Jednak w ocenie 19,1% respondentów imprezy w skansenie nie sprzyjają lub sprzyjają w minimalnym zakresie wyciszeniu poprzez przyrodę.

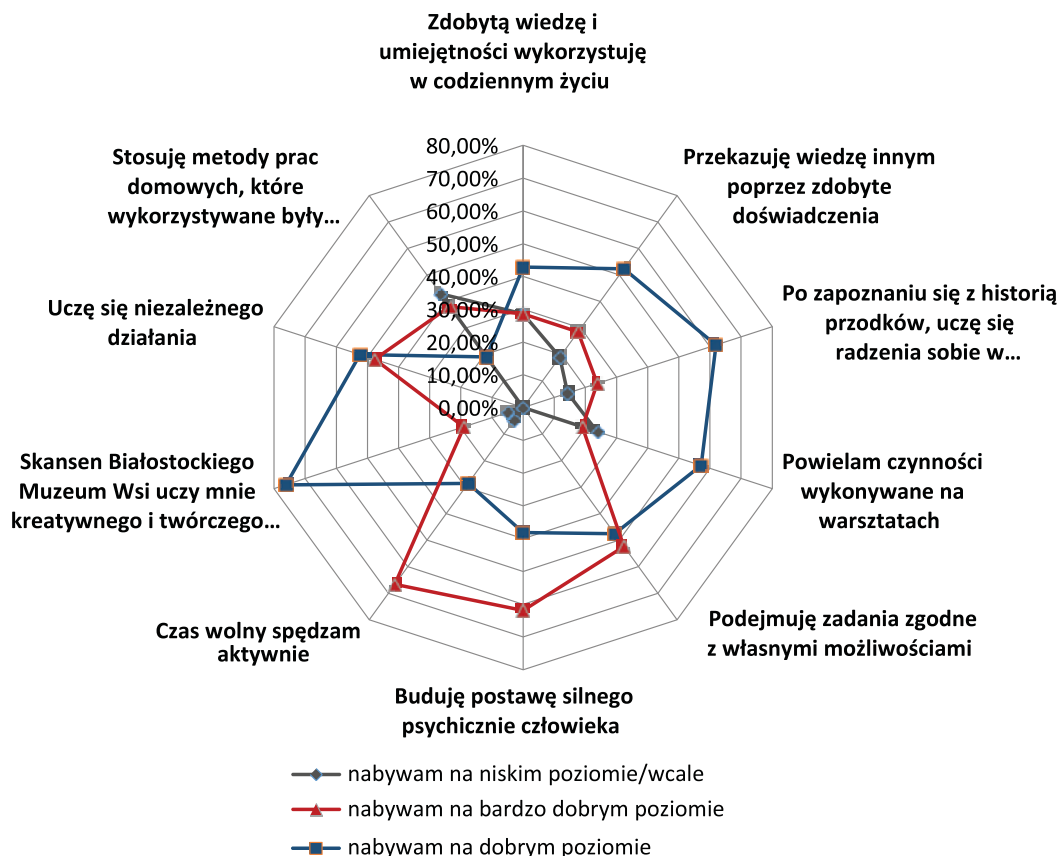
Według 42,9% badanych otaczająca przyroda nie wywołuje altruizmu lub wywołuje go w minimalnym zakresie. Badani oszacowali nabywanie tej umiejętności na poziomie dobrym (38,1%) i bardzo dobrym (19,1%).

Uczestnicy imprez dzięki uczestnictwu w przedsięwzięciach organizowanych przez skansen w 28,6% nie zdobywają wiedzy o właściwościach leczniczych przyrody. Większość poddanych badaniom pilotażowym (61,1%) zdobyła wiedzę o właściwościach leczniczych przyrody na poziomie dobrym i bardzo dobrym (9,5%), (ryc. 1).



Ryc. 1. Nabywanie kompetencji osobowościowych poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach Skansenu

Nabywanie kompetencji kreatywności i twórczości



Ryc. 2. Nabywanie kompetencji kreatywności i twórczości poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach skansenu Białostockiego Muzeum Wsi

Z badań dotyczących nabywania kompetencji w grupie kreatywności i twórczości wynika, iż aktywne spędzanie czasu wolnego kształtuje się na poziomie bardzo dobrym według ponad połowy badanych (66,7%). Poziom dobry wykazało 28,6% badanych, natomiast niski poziom w przypadku tej kompetencji reprezentowało 4,8% ankietowanych.

Na poziomie bardzo dobrym uplasowało się budowanie silnego psychicznie człowieka (61,9%). Znacznie mniej respondentów (38,1%) nabyło tę umiejętność na poziomie dobrym.

Ponad połowa respondentów (52,4%) stwierdziła, iż podejmuje zadania zgodnie z własnymi możliwościami na najwyższym, bardzo dobrym poziomie, natomiast poziom dobry wykazało 47,6% badanych.

W ocenie ponad połowy badanych (52,4%) kształtowanie uczenia się i niezależnego działania możliwe było poprzez uczestnictwo w imprezach skansenu na poziomie dobrym. Pozostali respondenci przyznali, iż poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach skansenu nabyli tę umiejętność na poziomie bardzo dobrym (47,7%).

Badani w 42,9% uznali, że nie stosowali metod prac domowych, które wykorzystywane były przez przodków. Nieco mniej osób (38,1%) oszacowało, że podpatrywane inscenizacje prac domowych poprzednich pokoleń na imprezach w skansenie były później bardzo dobrze wykorzystywane we własnych pracach domowych. Niemal co piąty respondent (19,0%) przyznał, że metody prac domowych przodków były wykorzystywane na poziomie dobrym w codziennych pracach domowych.

Nieco mniej niż połowa respondentów (42,9%) wykorzystywała zdobytą wiedzę i umiejętności w codziennym życiu na poziomie dobrym i bardzo dobrym (28,6%). Kolejne 28,6% oszacowało, że umiejętności i zdobyta wiedza podczas pobytu na imprezach nie były wykorzystywane w życiu osobistym i zawodowym.

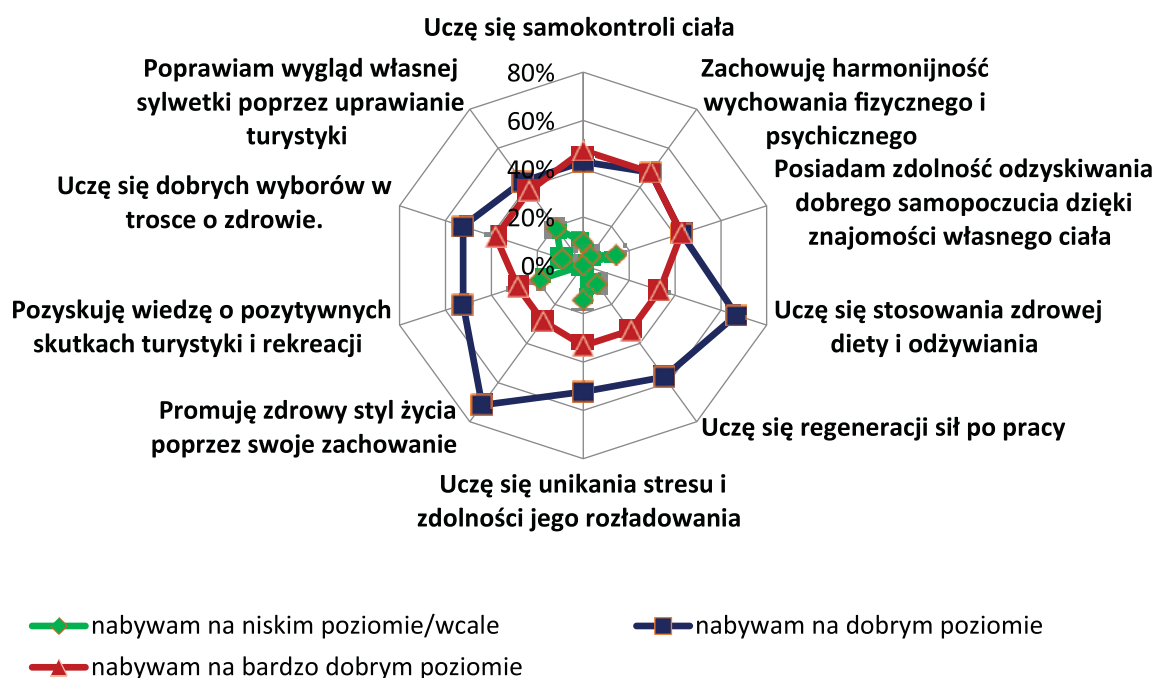
Badani stwierdzili, iż wiedzę wynikającą ze zdobytych doświadczeń podczas imprez w skansenie dobrze (52,4%) i bardzo dobrze (28,6%) przekazywali innym. Nie uczyniło tego wcale 19,1% respondentów.

Podobna sytuacja zaistniała w przypadku kompetencji radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Według większości badanych (61,9%) ta kompetencja kształtowana była na poziomie dobrym. W trudnych sytuacjach na poziomie wysokim radzi sobie 23,8% ankietowanych, nie radzi sobie wcale lub bardzo słabo 14,3% ankietowanych.

Niemal co piąty respondent przyznał, że dzięki imprezom w skansenie potrafi bardzo dobrze powielać czynności wykonywane na warsztatach. Poziom dobry reprezentowało 57,1%, zaś nie potrafiło powielić czynności 4,8% respondentów.

Uczestnictwo w przedsięwzięciach skansenu sprzyjało na poziomie bardzo dobrym nauce twórczego i kreatywnego myślenia. Taką opinię wyraziło 19,1% respondentów. Aż 76,2% osób oceniło, że podpatrzone działania w skansenie dobrze kształtują twórcze i kreatywne myślenie, zaś w opinii 4,8% respondentów imprezy nie sprzyjają kreatywności i twórczości (ryc. 2).

Nabywanie kompetencji prozdrowotnych



Ryc. 3. Nabywanie kompetencji prozdrowotnych poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach Skansenu Białostockiego Muzeum Wsi

Przeprowadzone badania w odniesieniu do kompetencji prozdrowotnych wykazały, że nabywanie umiejętności samokontroli ciała według 47,6% opiniodawców było na bardzo dobrym poziomie. Badani w 42,9% nabywali tę umiejętność na poziomie dobrym, a jedynie 9,5% respondentów uznało, iż kompetentność samokontroli ciała nie była nabywana wcale lub na niskim poziomie.

Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych przez Białostockie Muzeum Wsi skłaniało respondentów do zachowania harmonijności wychowania fizycznego i psychicznego głównie na poziomie dobrym i bardzo dobrym (47,6%). Umiejętność nabywania tej kompetencji była na niskim poziomie według 4,8% badanych.

Blisko połowa badanych uznała, że poprzez udział w imprezach organizowanych przez skansen nabywała umiejętność odzyskiwania dobrego samopoczucia na poziomie bardzo dobrym (42,9%) oraz dobrym (42,9%). Poziom niski wskazało 4,8% osób.

Nabywanie umiejętności stosowania zdrowej diety i odżywiania w opinii zdecydowanej większości respondentów (66,7%) było na poziomie dobrym. W ocenie 33,3% badanych umiejętność ta kształtowana była na poziomie bardzo dobrym

Umiejętność regeneracji sił po pracy, badani kształtowali na poziomie dobrym (57,1%). Ta istotna sztuka, według 33,3% ankietowanych była nabywana na poziomie bardzo dobrym i niskim (9,5%).

Ponad połowa respondentów (52,4%) uczyła się unikania stresu i zdolności jego rozładowania na poziomie dobrym i bardzo dobrym (33,3%). Jedyne 14,3% uznało, że poziom nabywania tej kompetencji był niski.

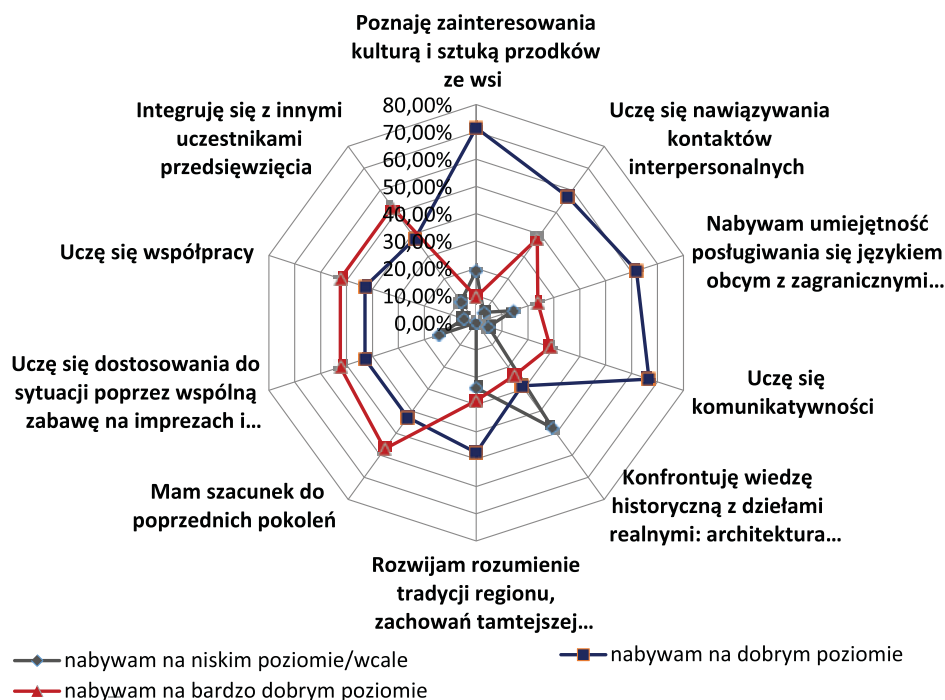
Z badań ankietowych wynika, że osoby odwiedzające skansen promowały zdrowy styl życia w większości na poziomie dobrym (71,4%). W przypadku pozostałych badanych (28,6%) poziom tej umiejętności był na poziomie bardzo dobrym.

Wiedza o pozytywnych skutkach turystyki i rekreacji w opinii 28,6% badanych pozyskiwana była na poziomie bardzo dobrym. Ponad połowa ankietowanych (52,4%) uznała, że umiejętność pozyskiwania tej wiedzy była na poziomie dobrym. Pozostali (19,0%) nie pozyskiwali takiej wiedzy wcale lub na bardzo niskim poziomie.

Ponad połowa respondentów (52,4%) stwierdziła, że kształtuje umiejętność dokonywania dobrych wyborów w trosce o zdrowie na poziomie dobrym. W ocenie 38,1% badanych umiejętność ta nabywana była na poziomie bardzo dobrym, i niskim (9,5%).

Uprawianie turystyki w ocenie 42,9% badanych korzystnie wpływa na poprawę wyglądu własnej sylwetki. Nieco mniej badanych (38,1%) kształtowało tę umiejętność na poziomie bardzo dobrym, a jeszcze mniej respondentów (19,0%) na poziomie niskim (ryc. 3).

Nabywanie kompetencji społecznych



Ryc. 4. Nabywanie kompetencji społecznych poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach Skansenu Białostockiego Muzeum Wsi

Badania wykazały, że ponad połowa ankietowanych (57,1%) poprzez uczestnictwo w imprezach kształtowała szacunek do poprzednich pokoleń na poziomie bardzo dobrym i dobrym (42,9%).

Ankietowani uczyli się dostosowania do sytuacji poprzez wspólną zabawę na poziomie bardzo dobrym (57,1%) oraz dobrym (42,9%). Nauka dostosowania się do sytuacji poprzez wspólną zabawę nie była nabywana wcale lub na niskim poziomie w opinii 14,3% badanych.

W opinii 52,4% badanych uczenie się współpracy nabywane było na poziomie bardzo dobrym. Nieco mniej respondentów (42,9%) uznało, że poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach urządzanych przez skansen uczyło się współpracy na poziomie dobrym, a zaledwie 4,8% nie kształtowało tej umiejętności wcale lub na bardzo niskim poziomie.

Uczestnicy imprez i festynów odbywających się w Białostockim Muzeum Wsi uznali, że nabywanie umiejętności jaką jest integracja kształtowała się u nich na bardzo dobrym poziomie (52,4%) oraz na dobrym (38,1%). Niewielu uznało (9,5%), że uczyło się integracji na poziomie bardzo niskim lub nie uczyło się wcale.

Z obserwacji wyników badań, można wywnioskować, że umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych była nabywana na poziomie dobrym według większości badanych (57,1%). Za poziomem bardzo dobrym opowiedziało się 38,1% ankietowanych, natomiast za poziomem niskim jedynie 4,76% badanych.

Uczenie się komunikatywności było możliwe w opinii większości (66,7%) na poziomie dobrym, zaś w opinii 28,6% na poziomie bardzo dobrym. Tylko 4,8% badanych uznało siebie za mało komunikatywnych lub wcale.

Prawie połowa ankietowanych (47,6%) rozwijała rozumienie tradycji regionu oraz zachowań tamtejszej społeczności na poziomie dobrym. W przypadku tej kompetencji poziom bardzo wysoki uzyskało 28,6% badanych, a niski 23,8%. Badania wykazały, że respondenci w 61,9% kształtowali umiejętność posługiwania się językiem obcym podczas imprez na poziomie dobrym. Poziom wysoki zadeklarowało 23,8% badanych. Ankietowani w 14,3% uznali, że nie posługiwali się językiem obcym wcale lub nabywali tę umiejętność na niskim poziomie.

Prawie połowa badanych (47,6%) nie konfrontowała wiedzy historycznej z dziełami realnymi, tj. architekturą skansenu czy też inscenizacjami, a poziom kształtowania tej umiejętności był bardzo niski. Pocieszającym był fakt, iż 23,8% zadeklarowało bardzo dobry poziom nabywania tej umiejętności i dobry 28,6% respondentów.

Ankietowani stwierdzili, że biorąc udział w wydarzeniach Białostockiego Muzeum Wsi poznawali zainteresowania kulturą i sztuką przodków ze wsi. Najwięcej respondentów zadeklarowało poziom dobry (71,4%). Na poziomie bardzo dobrym kompetencja ta kształtowała się wśród 9,5% badanych, a 19,0% respondentów zadeklarowało poziom niski (ryc. 4).

Szczegółowe wyniki badań zawarto w tabeli 1.

Tab. 1. Nabywanie kompetencji poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach Skansenu Białostockiego Muzeum Wsi

Kompetencje szczegółowe	POZIOM NISKI	POZIOM DOBRY	POZIOM BARDZO DOBRY
Nabywanie kompetencji osobowościowych			
Mam szacunek do przyrody i środowiska naturalnego.	-	33,3%	66,7%
Uczę się utrzymywania organizmu w dobrym ustroju.	-	33,3%	66,7%
Wykazuję własną inicjatywę w zakresie rekreacji.	-	52,4%	47,6%
Dążę do dojrzałej samorealizacji.	4,8%	52,4%	42,9%
Stosuję się do zasad savoir - vivre.	4,8%	52,4%	42,9%
Uczę się respektu do różnych zjawisk atmosferycznych, tj. burza, huragan itp.	9,5%	47,6%	42,9%
Zdobywam motywację do ruchliwości w przestrzeni.	-	61,2%	38,1%
Uczę się wyciszenia poprzez przyrodę.	19,0%	42,9%	38,1%
Otoczająca przyroda wywołuje we mnie altruizm.	42,9%	38,1%	19,0%
Zdobywam wiedzę na temat właściwości leczniczych przyrody.	28,6%	61,2%	9,5%
Nabywanie kompetencji twórczości i kreatywności			
Czas wolny spędzam aktywnie.	4,8%	28,6%	66,7%
Buduję postawę silnego psychicznie człowieka.	-	38,1%	61,2%
Podejmuję zadania zgodne z własnymi możliwościami.	-	47,6%	52,4%
Uczę się niezależnego działania.	-	52,4%	47,6%
Stosuję metody prac domowych, które wykorzystywane były przez przodków.	42,8%	19,0%	38,1%
Zdobyta wiedzę i umiejętności wykorzystuję w codziennym życiu.	28,6%	42,9%	28,6%
Przekazuję wiedzę innym poprzez zdobyte doświadczenia.	19,0%	52,4%	28,6%
Po zapoznaniu się z historią przodków, uczę się radzenia sobie w trudnych sytuacjach.	14,3%	61,2%	23,8%
Powielam czynności wykonywane na warsztatach.	23,8%	57,1%	19,0%
Skansen Białostockiego Muzeum Wsi uczy mnie kreatywnego i twórczego myślenia.	4,8%	76,2%	19,0%
Nabywanie kompetencji prozdrowotnych			
Uczę się samokontroli ciała	9,5%	42,9%	47,6%
Zachowuję harmonijność wychowania fizycznego i psychicznego	4,8%	47,6%	47,6%
Posiadam zdolność odzyskiwania dobrego samopoczucia dzięki znajomości własnego ciała	14,3%	42,9%	42,9%
Uczę się stosowania zdrowej diety i odżywiania	-	66,7%	33,3%
Uczę się regeneracji sił po pracy	9,5%	57,1%	33,3%
Uczę się unikania stresu i zdolności jego rozładowania	14,3%	52,4%	33,3%
Promuję zdrowy styl życia poprzez swoje zachowanie	-	71,4%	28,6%
Pozyskuję wiedzę o pozytywnych skutkach turystyki i rekreacji	19,0%	52,4%	28,6%
Uczę się dobrych wyborów w trosce o zdrowie	9,5%	52,4%	38,1%
Poprawiam wygląd własnej sylwetki poprzez uprawianie turystyki	19,0%	42,9%	38,1%

Nabywanie kompetencji społecznych			
Mam szacunek do poprzednich pokoleń.	-	42,9%	57,1%
Uczę się dostosowania do sytuacji poprzez wspólną zabawę na imprezach i festynach.	14,3%	42,9%	52,4%
Uczę się współpracy.	4,8%	42,9%	52,4%
Integruję się z innymi uczestnikami przedsięwzięcia.	9,5%	38,1%	52,4%
Uczę się nawiązywania kontaktów interpersonalnych.	4,8%	57,1%	38,1%
Uczę się komunikatywności.	4,8%	66,7%	28,6%
Rozwijam rozumienie tradycji regionu, zachowań tamtejszej społeczności.	23,8%	47,6%	28,6%
Nabywam umiejętność posługiwania się językiem obcym z zagranicznymi gośćmi przedsięwzięcia.	14,3%	61,9%	23,8%
Konfrontuję wiedzę historyczną z dziełami realnymi: architektura skansenu, inscenizacje.	47,6%	28,6%	23,8%
Poznaję zainteresowania kulturą i sztuką przodków ze wsi.	19,0%	71,4%	9,5%

Podsumowanie

Zgodnie z celem pracy dokonano oszacowania poziomu kształtowania kompetencji poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach Białostockiego Muzeum Wsi. Szczegółowa analiza wyników badań pozwoliła na stwierdzenie, że hipoteza, w której założono, iż nabywanie kompetencji poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych w Białostockim muzeum wsi jest na wysokim poziomie potwierdziła się.

Badania wykazały, że na najwyższym poziomie kształtowane były kompetencje osobowościowe (41,4%). Nieco mniej badanych bardzo dobrze kształtowało kompetencje twórczości i kreatywności (38,6%) oraz prozdrowotne (37,1%). Najmniej respondentów (36,7%) bardzo dobrze kształtowało kompetencje społeczne.

Na poziomie dobrym kształtowane były głównie kompetencje prozdrowotne (52,9%). Połowa respondentów (50,0%) nabywała kompetencje społeczne na poziomie dobrym. Kompetencje zarówno osobowościowe jak i kreatywności i twórczości w opinii 47,6% respondentów można było kształtować na poziomie dobrym poprzez uczestnictwo w imprezach w skansenie.

Poziom minimalny najbardziej zauważono w kształtowaniu kompetencji społecznych (14,3%), kreatywności i twórczości (13,8%). Kompetencje osobowościowe kształtowane były na bardzo niskim poziomie lub wcale według 10,9% badanych. Najmniej opiniodawców uznało, iż na bardzo niskim poziomie lub wcale kształtowało kompetencje prozdrowotne (10,0%). Szczegółowe dane zawarto w tabeli 2.

Tab. 2. Nabywanie kompetencji w poszczególnych grupach kompetencyjnych

	Poziom niski	Poziom dobry	Poziom bardzo dobry
Nabywanie kompetencji osobowościowych	10,1%	47,6%	41,4%
Nabywanie kompetencji kreatywności i twórczości	13,8%	47,6%	38,6%
Nabywanie kompetencji prozdrowotnych	10,0%	52,9%	37,1%
Nabywanie kompetencji społecznych	14,3%	50,0%	36,7%
Nabywanie kompetencji w ujęciu łącznym	12,3%	49,5%	38,4%

Końcowa analiza oparta na podsumowaniu wszystkich wyników badań wykazała, że poprzez uczestnictwo w imprezach w skansenie prawie połowa badanych (49,5%) kształtowała kompetencje na poziomie dobrym, a w 38,4% na poziomie bardzo dobrym. Najmniej (12,3%) nie kształtuje lub kształtuje minimalnie kompetencje poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach skansenu Białostockiego Muzeum Wsi.

Wnioski

1. W przyszłości, korzystną byłaby ocena konkretnej imprezy w oparciu o kryteria podobne lub inne, np. efektywności, korzystności, dokładności.
2. Imprezy organizowane w Białostockim Muzeum Wsi przywołują wspomnienia o życiu podlaskiej wsi, zachęcając przy tym do aktywnego spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu.
3. Kompetencje nabywane podczas imprez w skansenie są bardzo przydatne, a czynności, które uczestnicy mają okazję obserwować są często przez nich powielane w różnych sytuacjach życiowych.

Piśmiennictwo

1. Biernacka E. (2013), *Muzea i skanseny rolnicze w służbie turystyki*. Problemy Turystyki i Rekreacji (3), Wyd. Szkoła Główna Turystyki i Rekreacji, Warszawa, s. 49-62.
2. Charytoniuk J., Czochański H., Radłowska K. (2009), *Bogactwo kulturowe Podlasia sposobem na promocję regionu oraz rozwój turystyki - festyny etnograficzne w Białostockim Muzeum Wsi*. Wyd. Muzeum Podlaskie w Białymstoku, Białystok, s. 4-24.

3. Kozłowska D. (2008), *Kształtowanie kompetencji uczniów i studentów poprzez turystykę*. VI Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki, 26.05. – 01.06.2008. Podlaska Kultura Fizyczna – kwartalnik naukowy WSWFiT w Białymstoku. Wychowanie Fizyczne - Sport - Turystyka i Rekreacja. Rok V – Nr 2 (grudzień (14), Dział Wydawnictw i Publikacji WSWFiT, Supraśl, s. 22-27.
4. *Perspektywy rozwoju na terenach lokalnych*. Zbiór artykułów naukowych. Wyd. „CzteryCztery” Mińsk, s. 79-88.
5. Kozłowska D. (2014), *Zastosowanie wybranych modeli kompetencyjnych w doskonaleniu działalności turystycznej*. Dział Wydawnictw i Publikacji WSWFiT w Białymstoku, Białystok.
6. Kozłowska D., Ryszkowski W., Dudzińska A. (2013), *Kompetencje fizyczne kształtowane poprzez podróże osób z dysfunkcją wzroku*. W: D. Kozłowska, K.L. Sobolewski (red.), *Ruch a zdrowie*. Monografia pod patronatem International Association of Sport Kinetics. Dział Wydawnictw i Publikacji Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku, Białystok, s. 107-116.
7. Zakrzewska J. (2011), *Wiejska turystyka kulturowa na przykładzie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach*. *Turystyka Kulturowa*, 7, s. 4-19.

Źródła internetowe

1. www.bialostockiemuzeumwsi.pl, 11.03.2015, 14.03.2015.
2. Orłowski D., Woźniczko M., *Edukacyjne znaczenie skansenów w propagowaniu tradycji kulinarnych w turystyce wiejskiej*. http://www.produkty-regionalne.edu.pl/czytelnia/Orlowski_Wozniczko_refer+streszcz_korekta.pdf, 10.03.2015.